

Hvor går turiststrømmene i Norge?

Bærekraftighet i lys av dagens strukturer i den utenlandske ferieturismen i Norge om sommeren – et dilemma?

En rask analyse basert på TØIs årlige gjesteundersøkelse blant utenlandske turister i Norge

Petter Dybedal

Transportøkonomisk institutt

Problemstilling: Bærekraftig reiseliv i Norge?

- Utslipp fra transport betydelig forurensningskilde
- Turismen i Norge bygger på høy grad av mobilitet
  - Reiser til/fra Norge
  - Reiser innen Norge for å nå besøksmålene

Sentrale spørsmål:

- Hvor og hvor mye reiser turistene når de er i Norge?
- Kan vi bevege oss mot mer bærekraftig turisme (mindre transport) uten å sage av greina vi sitter på?

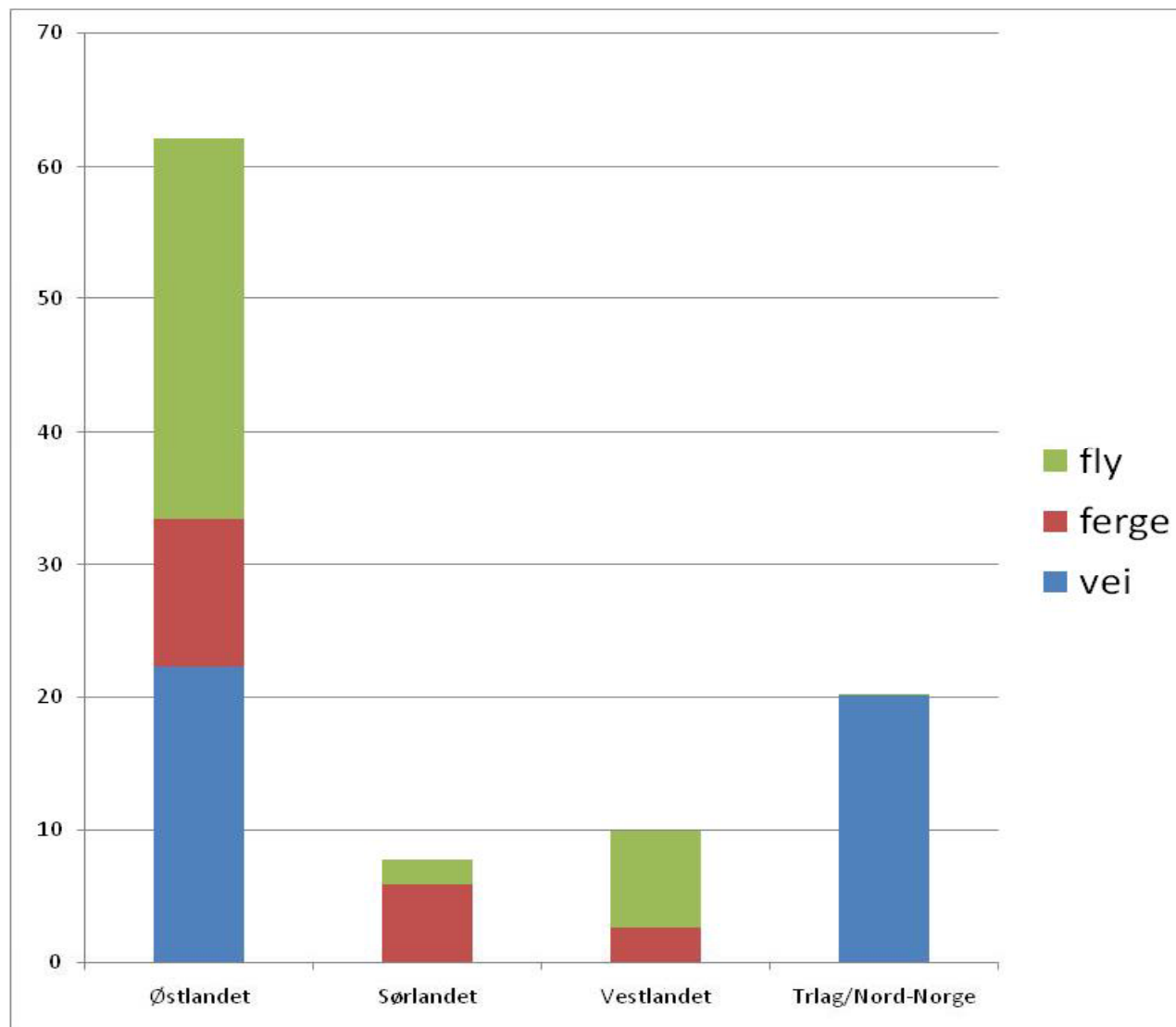
2009: ca 2 millioner ankomster av utenlandske overnattende feriereisende

- 750 000 bilturister på veg over grensen
- 340 000 bilturister med ferge fra utlandet
- 670 000 reisende med internasjonale flyruter

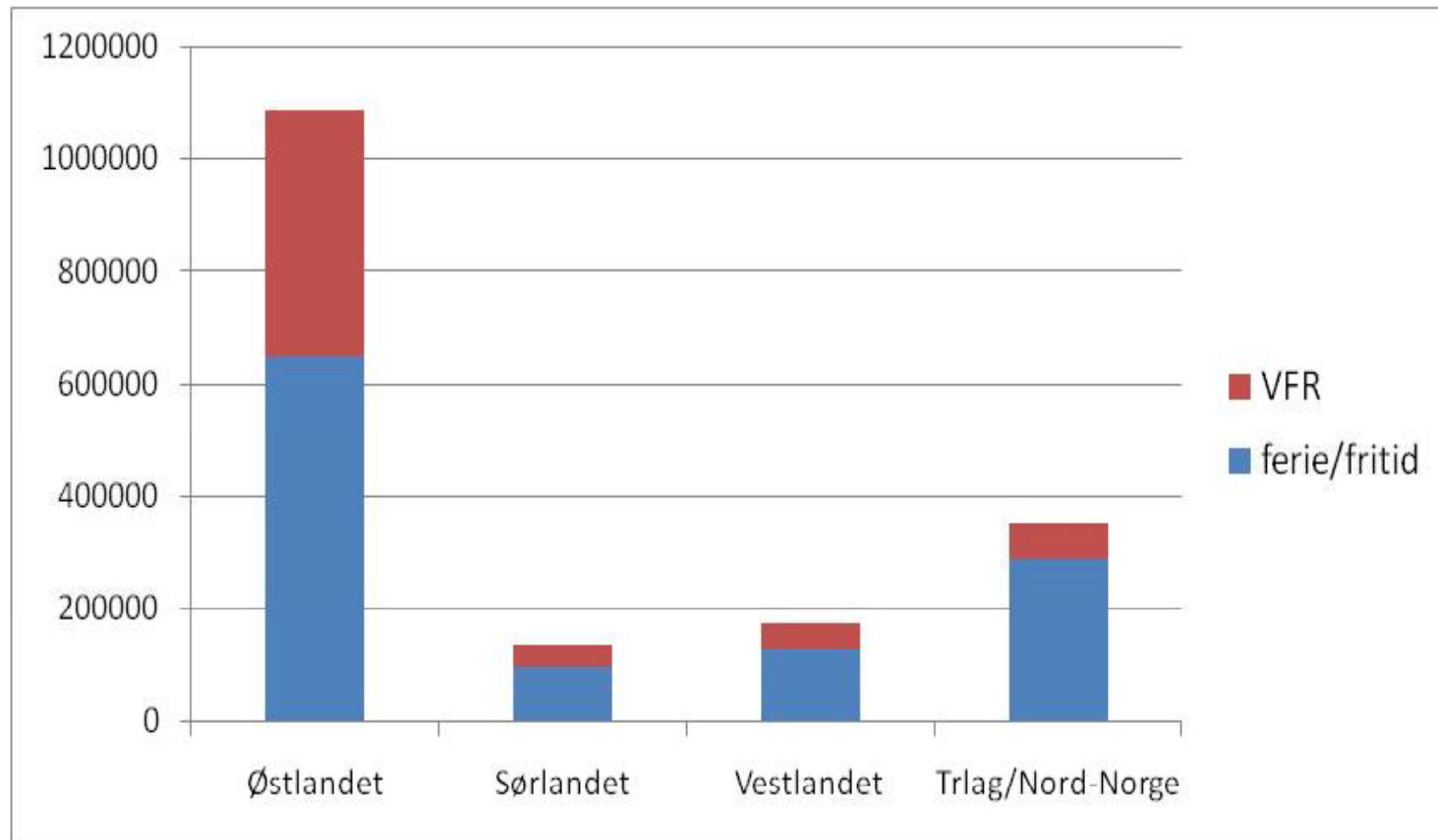
dessuten

- 240 000 turister med turbuss på veg og ferge
- 40 000 turister med rutebuss og tog

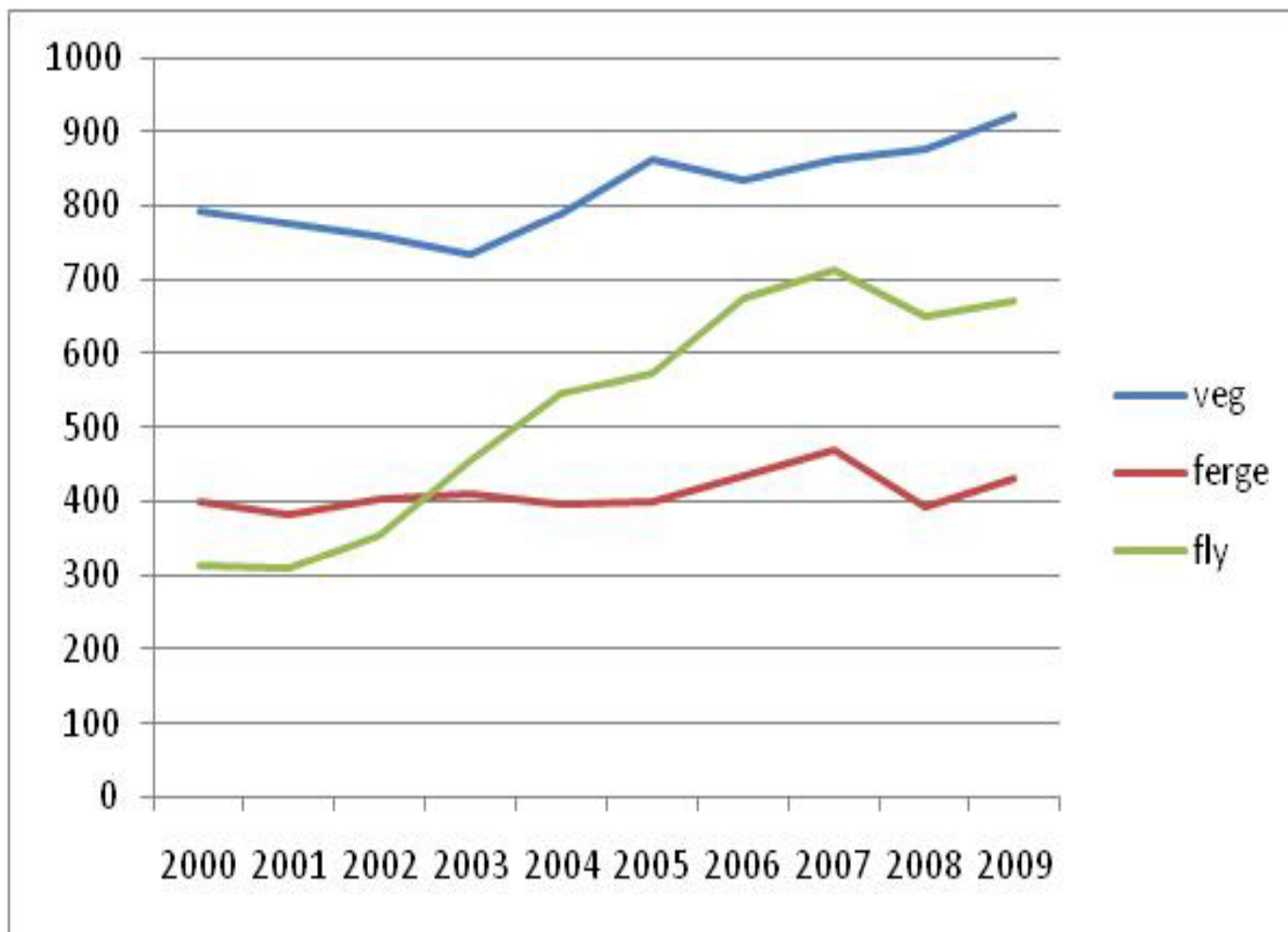
Flest inn- og utreisende via Østlandet

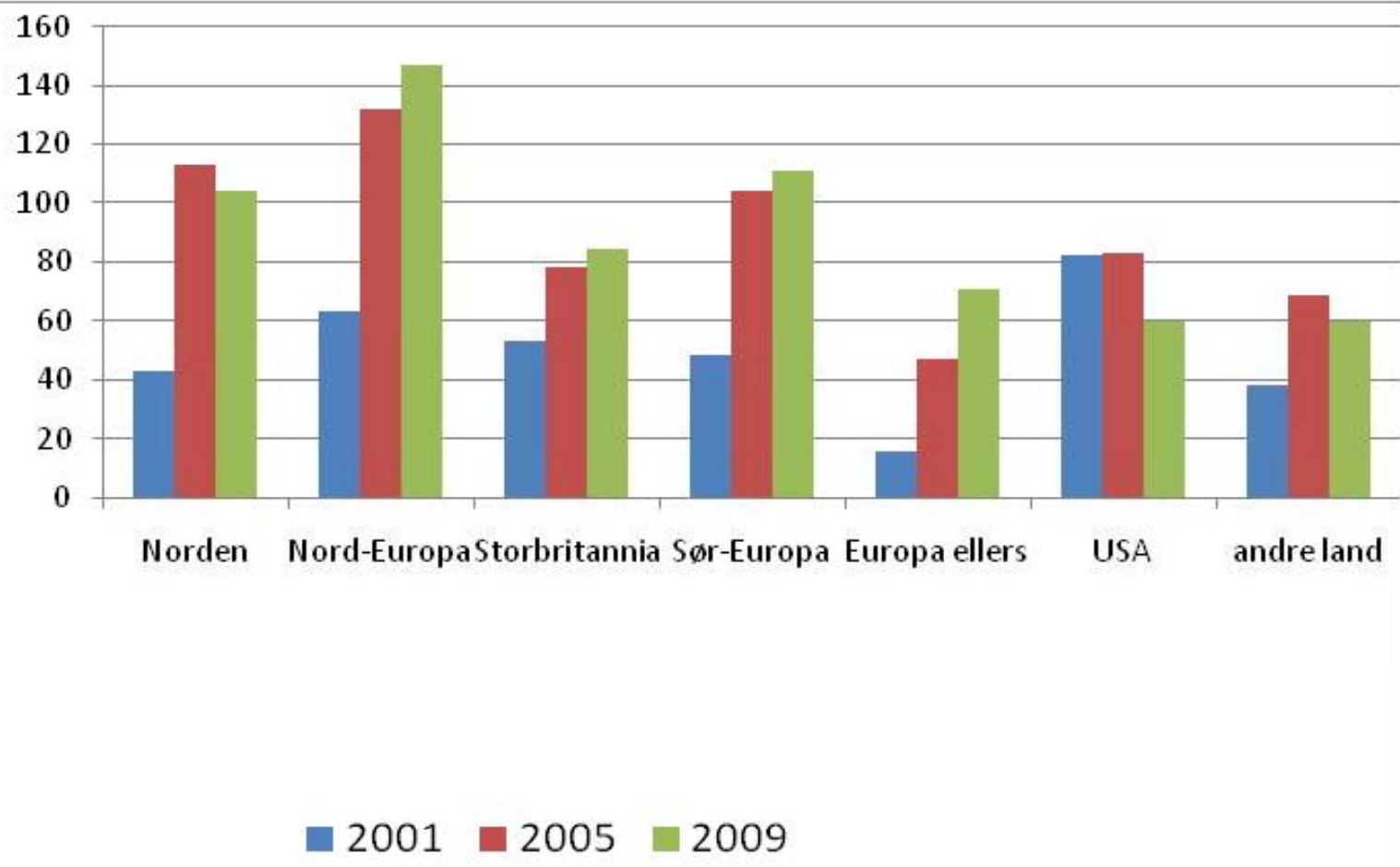
En tredel har slekts- og vennebesøk som hovedformål med reisen – flest på Østlandet

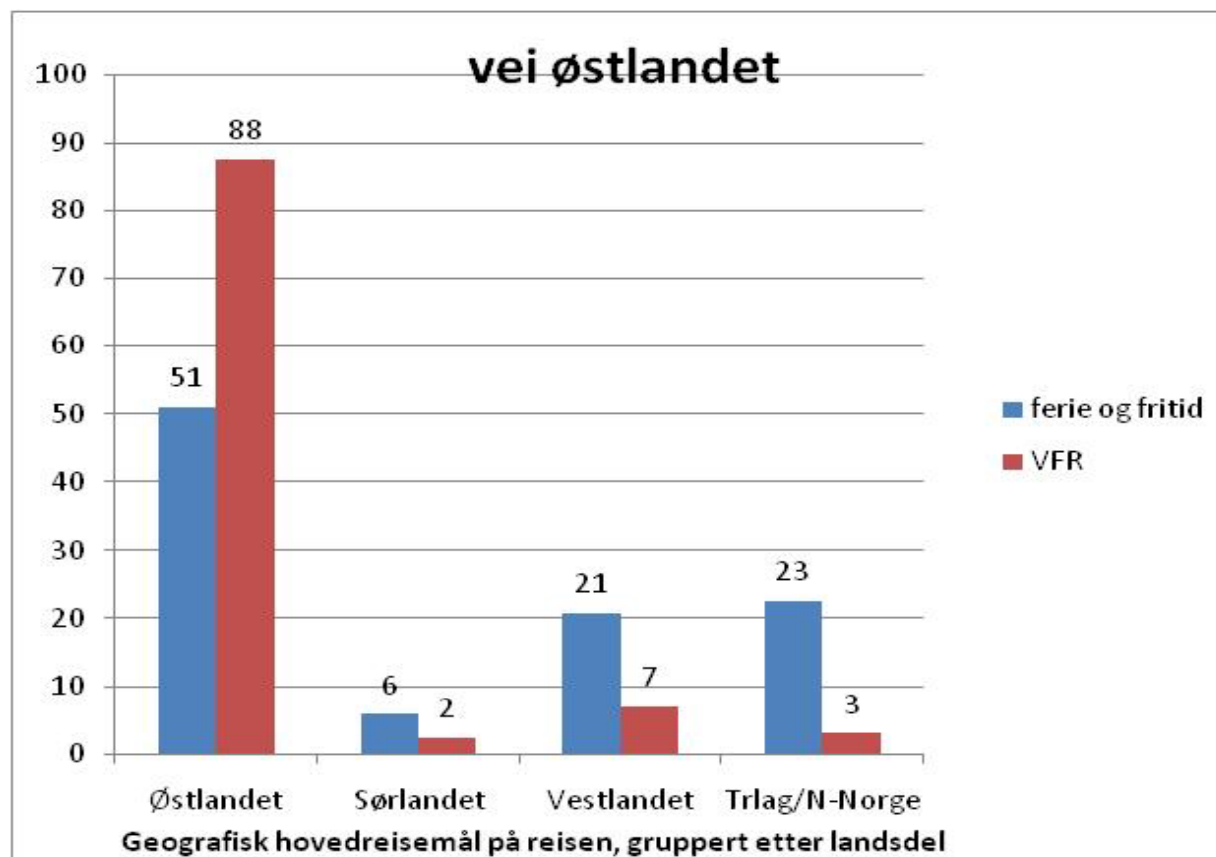
70 prosent av veksten siste 10 år er kommet på flysiden

Veksten i flyturismen kommer fra Europa

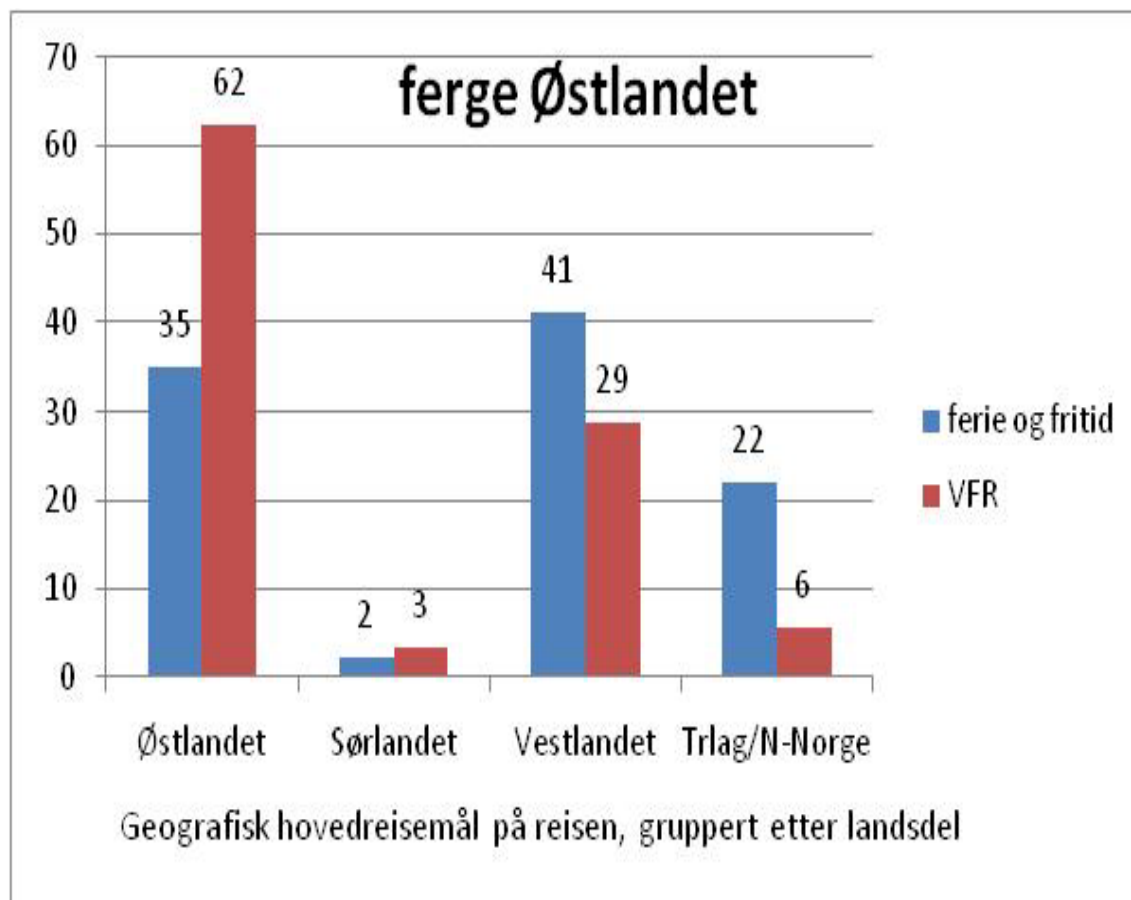
Turiststrømmene mellom landsdeler - Østlandet

- 50 % svensker, 13 % tyskere, 10 % nederlendere
- 220 000 på ferie, oppholdstid 9,4 døgn
- 160 000 på besøk slekt og venner, oppholdstid 6,5 døgn

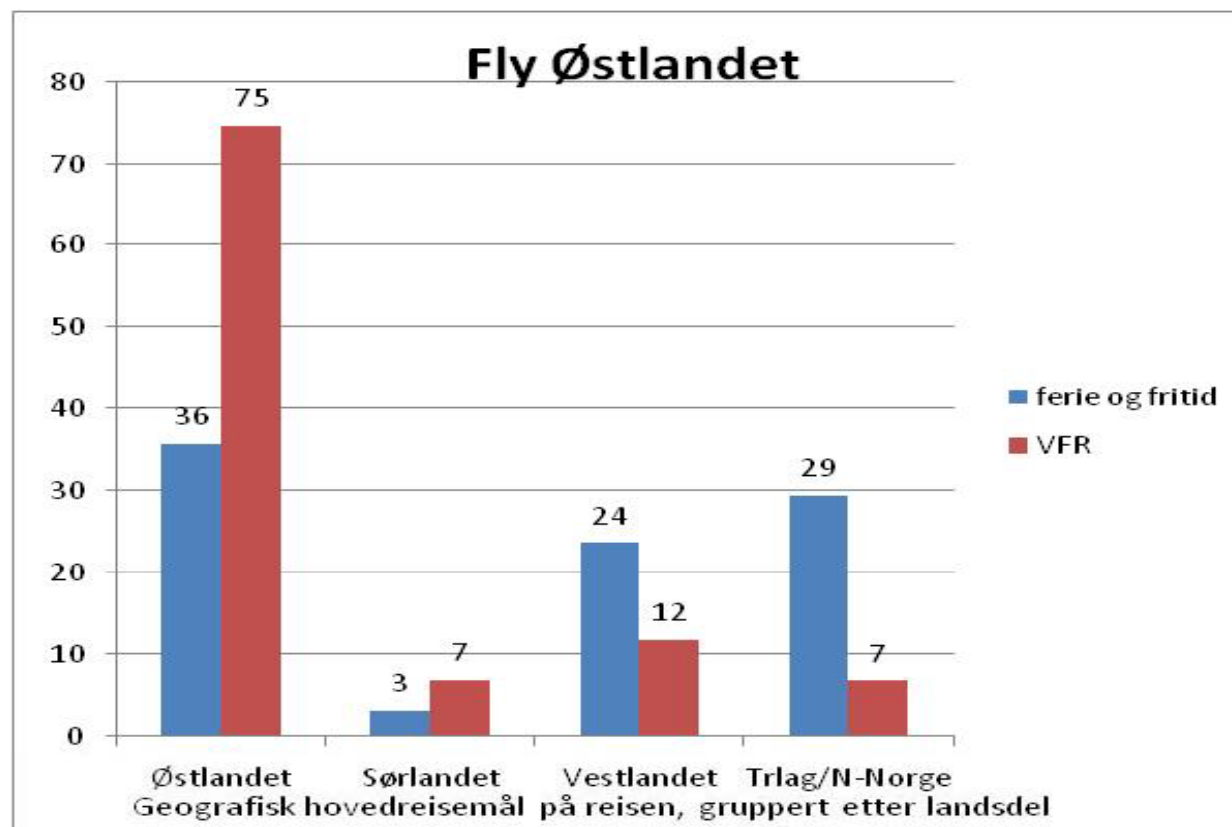

Turiststrømmene mellom landsdeler - Østlandet

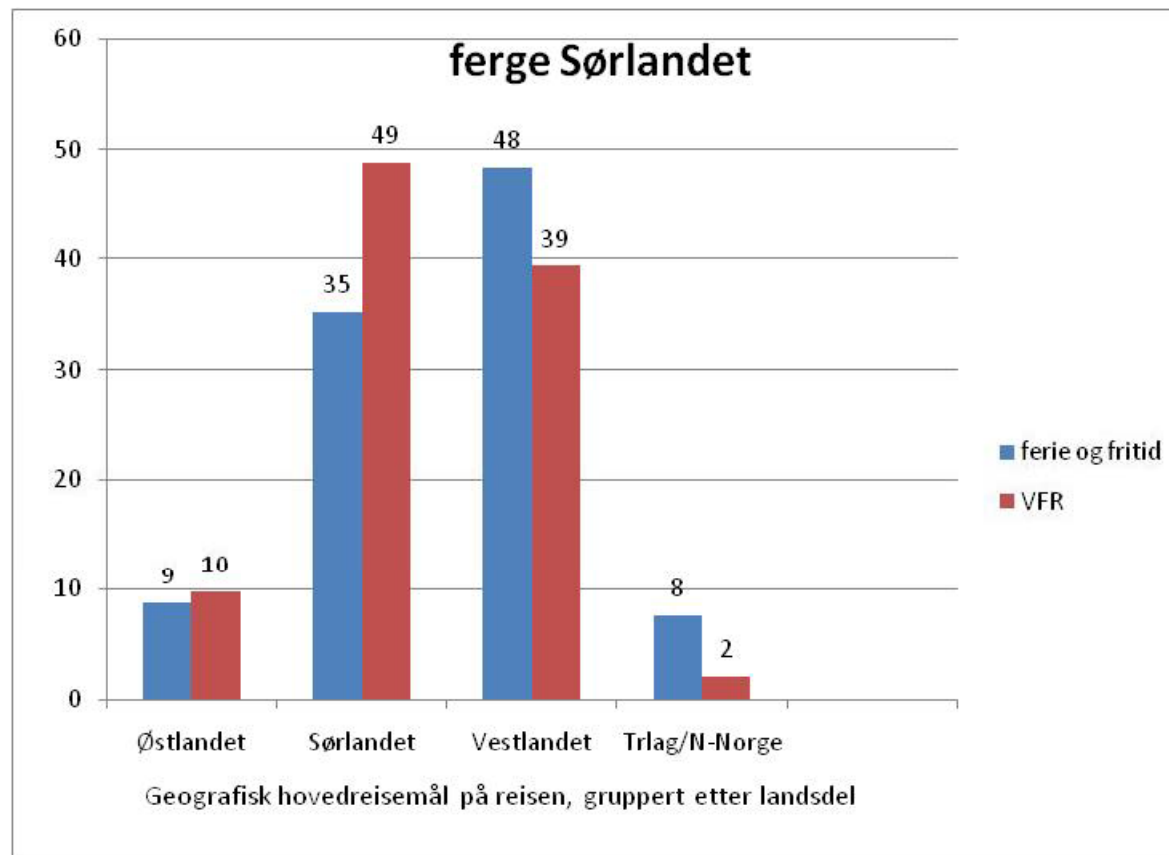
- 155 000 reisende på feriereise - oppholdstid 12,7 døgn
- 40 000 på slekts/vennebesøk – oppholdstid 9,3 døgn
- 31 % tyskere, 26 % dansker, 13 % nederlendere

Turiststrømmene mellom landsdeler - Østlandet

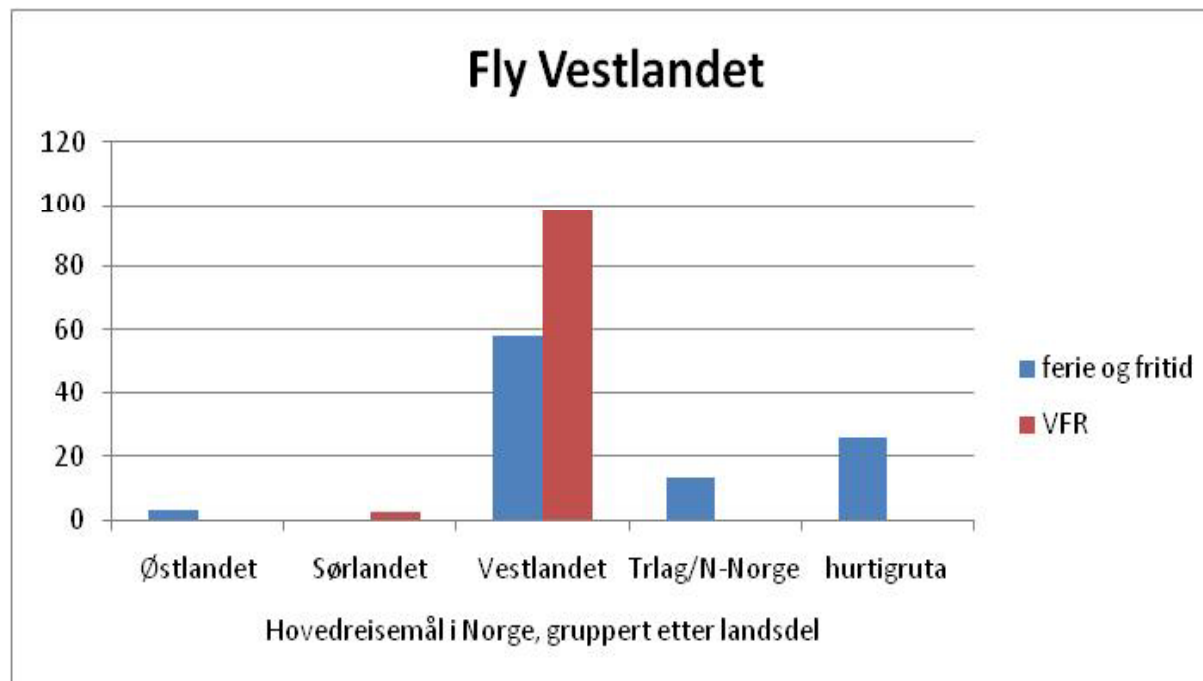
- 270 000 på feriereise , oppholdstid 9,9 døgn
- 230 000 på slekts- og vennebesøk, oppholdstid 11,8 døgn
- 21 % oversjøiske, 17 % briter, 10 % tyskere, 13 % fra Norden, 39 % øvrige Europa

Turiststrømmene mellom landsdeler - Sørlandet

- 87 000 på feriereise, oppholdstid 11,4 døgn
- 13 000 på slekts- og vennebesøk, oppholdstid 8,7 døgn
- 51 % tyskere, 31 % dansker, 10 % nederlendere

Turiststrømmene mellom landsdeler - Vestlandet

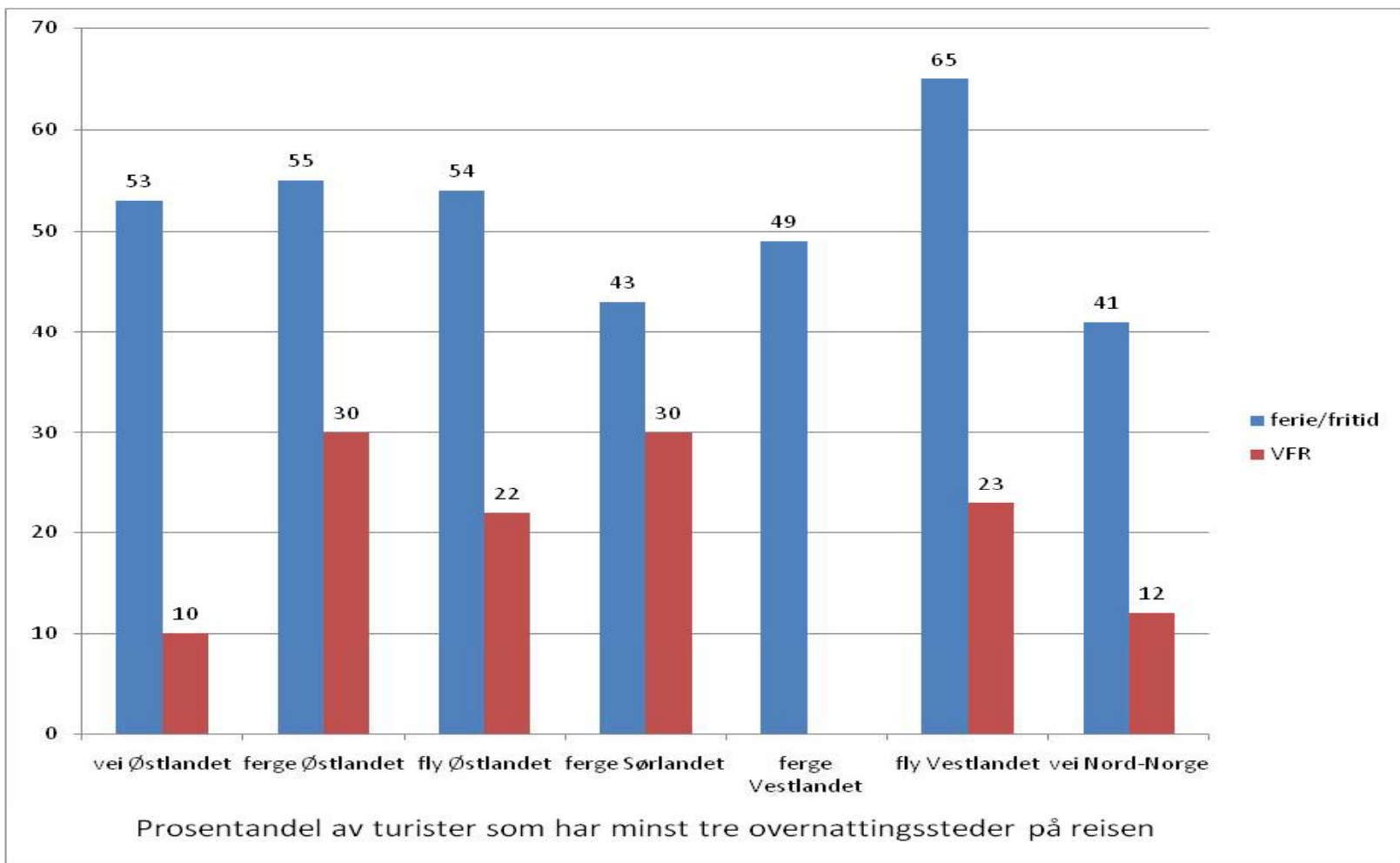
- 72 000 reisende på ferie, oppholdstid 9,8 døgn
- 41 000 slekts- og vennebesøk, oppholdstid 13,1 døgn
- 23 % oversjøiske, 21% tyskere, 13 % briter, 12 % Norden, 30 % øvrige Europa
- Ferje; 45 000 reisende, 80 % tyskere
- 82 % besøksmål Vestlandet

344 000 besøkende i 2009 krysset grensen på veg

- 82 % på feriereise
  - 39 % fra Finland, 32 % fra Sverige, 9 % Russland, 17 % Europa ellers
- 18 % på slekts/vennebesøk
  - 51 % fra Sverige, 23 % Finland, 24 % Russland
- 96 % hadde steder i Nord-Norge som hovedreisemål

Omfanget av rundreiser

Rundreise: definert som reise med minst 3 overnattingssteder

Oppsummering – utenlandske turister i Norge om sommeren

Utenlandsturismen i Norge om sommeren omfatter mye transport

- Østlandet innfallsport også for Sørlandet, Vestlandet og Nord-Norge
- Sørlandet innfallsport for Sørlandet og Vestlandet
- Vestlandet innfallsport for Vestlandet - og litt for Nord-Norge
- Nord-Norge innfallsport kun for Nord-Norge

- Ca halvparten av opplevelsesreisende har minst tre overnattingssteder ("rundreise")
- Nesten 20 % av besøkende hos slekt og venner er på rundreise

Bærekraftig reiseliv – et uløselig dilemma?

Utenlandsturismen i Norge om sommeren omfatter mye innenlands transport, både bil, fly, og skip (cruise) fordi

Opplevelser er i stor grad knyttet til - og markedsført som

- Landskaper, ruter (Fjord-Norge, Lofoten, turistvegene)
- Spektakulære enkeltmål (Geiranger, Nordkapp, verdensarvsteder), oftest i god avstand fra innfallsportene, og sjelden i geografiske klynger

Dette er i utgangspunktet ikke forenlig med bærekraftighet i betydningen klimautslipp og bruk av ikke fornybare ressurser.

Bærekraftig reiseliv – et uløselig dilemma?

Min påstand (neppe særlig originalt):

Den transport- og mobilitetstorienterte turismen blir neppe særlig mindre om man ikke forsøker å kvele den

Det er vanskelig å redusere eller omorganisere turisttransporten i Norge uten å sage av greina man sitter på

Bærekraftig reiseliv – et uløselig dilemma?

En trøst:

- Veitransport i Norge står for 23 prosent av CO₂-utslipp i Norge, lette kjøretøyer for 16,5 %. Dette er ganske mye!!
- 3,2 millioner utenlandske turister i Norge 2009 står for om lag 600 millioner bilkilometer i Norge
- 2,2 millioner norske personbiler kjører 30 milliarder km i året
- Utenlandsk bilturisme utgjør ca 2 prosent av utkjørt personbilstanse i Norge per år